06/08/2019

Ο Μεγάλος Σωτήρης στη Σύμη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σύμης, Τήλου, Χάλκης και Καστελλορίζου

Το μοναστήρι του Μεγάλου Σωτήρη, είναι σημαντικό μνημείο ζωγραφικής και ξυλογλυπτικής τέχνης για το νησί της Σύμης. Αποτελεί μετόχι της μονής Ιεράς Μονής του Πανορμίτη. Περιβάλλεται από τείχος παρουσιάζοντας φρουριακή μεγαλόπρεπη εικόνα.

Στο εσωτερικό του μοναστηριακού συγκροτήματος, εκτός από το καθολικό της μονής υπάρχουν άλλα τρία ναΰδρια, τα παρεκκλήσια των αγίων Χαραλάμπους και Αντωνίου, που είναι τα παλαιότερα και της Κοίμησης της Θεοτόκου του Χάλαρη, που είναι μεταγενέστερο.

Το καθολικό της μονής είναι αφιερωμένο στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος και είναι κατάγραφο από τοιχογραφίες που έχουν φιλοτεχνηθεί το 1727, σύμφωνα με την κτητορική του επιγραφή. Ο αγιογράφος είναι ο ίδιος που ιστόρησε το μοναστήρι του αρχαγγέλου Μιχαήλ του Ρουκουνιώτη που βρίσκεται σε κοντινή απόσταση και πιθανότητα ταυτίζεται, τεχνοτροπικά τουλάχιστον, με τον γνωστό μοναχό καλλιτέχνη Γρηγόριο, που το έργο του εντοπίζεται στη Ρόδο, τη Σύμη και την Τήλο

και τοποθετείται χρονικά στον 18ο αι.

Ανάμεσα στον εικονογραφικό διάκοσμο του ναού ξεχωριστή θέση κατέχουν τα εικονογραφικά θέματα της Αποκαθήλωσης και του Επιτάφιου Θρήνου. Πρόκειται για συνθέσεις με πλούσιο περιγραφικό χαρακτήρα. Τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά, η στάση, οι χειρονομίες και η δραματικότητα στα πρόσωπα είναι αρκετά νατουραλιστικές, ώστε να δίνουν την αίσθηση εκφράσεων σε εξέλιξη.

Το χρυσωμένο ξυλόγλυπτο τέμπλο του καθολικού είναι περίτεχνο, με υπερφορτωμένο διάκοσμο, αποτελώντας γνήσιο δείγμα της τέχνης Baroque. Στη διακόσμηση του τέμπλου κυριαρχούν τα φυτικά κοσμήματα, οι κορινθιάζοντες πεσσίσκοι καθώς και η εντυπωσιακή Πυραμίδα με τον Εσταυρωμένο και τα Λυπηρά.

Το μεγαλόπρεπο τέμπλο έχει σκαλιστεί με έκτυπη τεχνική ζωντανεύοντας θέματα που επισφραγίζουν τη δικαίωση της πλούσιας παράδοσης ξυλογλυπτικής τέχνης στον τόπο αυτό. Το έκτυπο ανάγλυφο σε συνδυασμό με τα χρωματικά ποικίλματα, που «δένονται» μεταξύ τους χωρίς να προκαλούν το μάτι του θεατή, προσφέρουν μια αισθητική ισορροπία στην όλη διακόσμηση του τέμπλου.